

Tuberkulos, smittsam

Gäller för: Region Kronoberg

Faktaägare: Susanna Lundvall och Katarina Madehall, Vårdhygien
Christian Blomkvist och Arne Runehagen, Smittskyddsenheten

Tuberkulos sprids som en luftburen droppsmitta i samband med aerosolbildning vid t ex hosta eller bronkoskopi. Smittspridning sker inte via ytor, kläder eller porslin. Tuberkulos i andra organ än lungor och svalg bedöms inte som smittsam, dock rekommenderas andningsskydd (klass FFP3) även vid risk för aerosolbildning i samband med spolning av dränage eller fistlar från tuberkulösa abscesser.

Risken för att smittas av tuberkulos påverkas dessutom av kontaktens art (upprepad nära kontakt med upphostningar utgör en större risk) samt individens mottaglighet (immunsupprimerade patienter samt små barn är extra mottagliga).

Hög smittsamhet: Mikroskopipositivitet i luftvägsprover, bronksköljvätska och ventrikelsköljvätska. Kavern på lungröntgen talar också för hög smittsamhet.

Låg smittsamhet: Odlingsverifierad tbc (inkl PCR positiv) i luftvägar som är mikroskopinegativ i sputum, ventrikelsköljvätska eller bronksköljvätska förutsatt att lungröntgen ej visar kavern eller utbredda lungförändringar.

Ingen smittsamhet: Odlingsnegativ tbc i luftvägarna och sjukdom utanför luftvägarna.

Smittsamheten upphör vanligtvis efter två veckors behandling med tuberkulostatika förutsatt att patienten förbättras kliniskt och inte har en resistent tuberkulos.

Vård på isoleringsenhet

På isoleringsenhet (enkelrum med förrum eller luftsluss samt egen toalett och dusch) vårdas:

- Patient med hög misstanke om eller verifierad smittsam lungtuberkulos eller larynxtuberkulos.
- Patient med misstanke om eller konstaterad multiresistent tuberkulos (resistens mot både isoniazid och rifampicin) till dess sputumprov vid direktmikroskopi är negativt.

Vård på enkelrum (förrum eller luftsluss krävs ej) med egen toalett och dusch

- Patient med hosta och ospecificerade lungförändringar där misstanke om tuberkulos är låg men där utredning avseende lungtuberkulos eller larynxtuberkulos pågår.
- Patient med abscess som spolås (via fistel eller dränage).

Öppenvård

- Patienten med misstänkt smittsam tuberkulos tas direkt in på undersökningsrummet utan att sitta i väntrum.
- Patient med misstänkt smittsam tuberkulos som är i behov av tandbehandling ska remiteras till sjukhustandvården för behandling. Folktandvårdens jourverksamhet bedrivs i sjukhustandvårdens lokaler på CLV.

Övriga vådrutiner

Område	Beskrivning
Personal	<p>Tillämpa basala hygienrutiner. Begränsa antalet personal som deltar i vården.</p> <p>Använd andningsskydd FFP3 (filtrerar inandningsluft) vid vistelse i rum där patient med smittsam/misstänkt smittsam tuberkulos behandlas/undersöks/vårdas samt vid spolning av abscesser eller fistlar och vid omvårdnadsbehov under transport, v g se nedan rubrik Patient.</p> <p>Vid akut brist på andningsskydd kontakta vårdhygien.</p> <p>Andningsskyddet tas på och av i förrum/luftsluss alternativt direkt utanför patientrummet om förrum/sluss saknas.</p> <p>Andningsskydd är engångsmaterial och ej återanvändas.</p> <p>Gravida bör om möjligt inte delta i vården av patient med smittsam tuberkulos. Personalen på infektionskliniken bör vara BCG-vaccinerade och inte vara immunsupprimerade.</p>
Patient	<p>Informera patienten om en god "hosthygien", d v s att vända bort ansiktet vid hosta, använda engångsnäsdukar som läggs direkt i plastpåse/soppåse och att tvätta/sprita händerna ofta.</p> <p>Munskydd/andningsskydd ska inte användas på patienten.</p> <p>Eventuell transport inom sjukhuset av patient med smittsam tuberkulos ska ombesörjas av avdelningspersonal.</p> <p>Vid behov av omvårdnad under transport tillämpas basala hygienrutiner och andningsskydd FFP3 används.</p>

Rengöring/ städning	Daglig städning utförs av avdelningspersonalen. Rengöring sker med handdiskmedel/rengöringsmedel. Punktdesinfektion av ytor förorenade med smittsam material utförs med alkoholbaserat medel med rengörande effekt. Flergångsgods värmedesinfekteras eller desinfekteras med alkoholbaserat medel med rengörande effekt. Slutstädning kan utföras av städpersonal.
Porslin	Konventionellt omhändertagande.
Avfall	Emballeras så att skada och läckage inte kan uppstå. Konventionellt avfall.
Tvätt	Konventionell tvätt.
Besök	Begränsa antalet besökare så långt det är möjligt till närstående som tidigare haft kontakt med den smittade, dessa behöver inte bära andningsskydd. Övriga besökare ska bära ansiktsskydd FFP3. Barn/ungdomar under 18 år bör inte besöka den smittsamme om de inte tidigare haft nära kontakt. Besökare uppmanas tillämpa god handhygien och att sprita sina händer.

Smittspårning, uppföljning av personal och samvårdade patienter som utsatts för smitta görs via Infektionsmottagningen, Centrallasarettet i Växjö i samråd med Vårdhygien och/eller Smittskydd.

Nationella Vårdhandboken [Tuberkulos](#)

Vid upptäckt av felaktig information eller länk var vänlig meddela faktaägare.